

LUKRECIJ KAR IN PADANJE TELES

Kar naprej slišimo, da je šele Galileo Galilei ovrgel Aristotelove teorije o tem, da težja telesa padajo hitreje kot lažja. V resnici je to spoznanje staro že več kot dva tisoč let. Prisluhnmimo rimskemu mislecju Titu **Lukreciju Karu**. Ta sodobnik Julija Cezarja pravi v izredno obsežni pesnitvi **O naravi sveta**, originalno **De rerum natura** [1]:

*Ako kdo misli nemara, da morejo težja telesa,
ker se hitreje nesó, padaje navpično v praznini,
z viška zadeti na lažje in s tem povzročiti udarce,*

...

*daleč izgublja se mož od póti pravilne presoje.
Resda, karkoli že pada v vodi in redki zračini,
mora, čim težje pač je, tem urneje spešiti padec,
namreč zato, ker naravi vodé in rahlemu zraku
ni moč sleherno stvar enako zavirati v padcu,
ne: premagana v tekmi popuščata težjim hitreje;
pač pa, nasprotno, praznina ne more nikjer in nikoli
stvari nobeni, ki pada, zaprek postavljati zoper,
zmeraj se vdajati mora, to terja že njena narava.*

*Z isto brzino tedaj, četudi različna po teži,
morajo sémena vsa se nositi po mirni praznini.*

(To so verzi 225–239 druge knjige fizikalnega dela te pesnitve v prevodu Antona Sovreta.)

Lucretius Carus je pripadal šoli helenističnega filozofa **Epikurja**. Lukrecij povsem pravilno pravi, da v vakuumu vsa telesa padajo enako hitro. V zraku ali vodi pa zaradi upora pride do razlik. Res je nenavadno, da so praktično vsi zgodovinarji znanosti spregledali ta odlomek iz sicer dobro znanega Lukrecijevega dela *De rerum natura*.

Lukrecij je bil glavni posrednik in popularizator Demokritove teorije atomov. Tako že takoj na začetku pesnitve *O naravi sveta* najdemo razdelek: **DRUGI AKSIOM: NEVIDNI ATOMI**.